

3. INTERNACIONALNA KONFERENCIJA „ETIKE, BIOETIKE I SPORTA“

JURAJ BOBANOVIĆ
Filozofski fakultet,
Sveučilište u Zagrebu
juraj.bobanovic@gmail.com

Od prvog do drugog travnja 2022. godine održala se treća internacionalna konferencija *Etike, Bioetike i Sporta*. Konferencija se održavala u Zagrebu (konferencijska dvorana „Fritz Jahr“ u Znanstvenom centru izvrsnosti za integrativnu bioetiku) i Varaždinu (Multimedijska dvorana „Palača Herzer“ u Varaždinskom gradskom muzeju).

Dan prije same konferencije, 31. ožujka, u konferencijskoj dvorani „Fritz Jahr“ održano je predstavljanje knjige doc. dr. sc. Matije Mate Škerbića pod nazivom *Filozofija sporta: nastanak i razvoj jedne discipline*.

Predstavljanje je započelo u 19 sati uvodnim riječima Ivane Zagorac, koja je predstavila sam događaj. Nakon nje riječ uzima profesor Lev Kreft iz Slovenije. Prof. Kreft u svome govoru pažnju slušatelja okreće ka koricama knjige te objašnjava njihovu simboliku kao savršen prikaz cijelog djela koje one obuhvaćaju.

Sljedeći govornik bio je doktor Jim Parry. Govor doktora Parryja sastojao se od objašnjavanja pozadinske priče o upoznavanju njega i autora knjige, profesora Škerbića. Kako je izgledao njihov prvi susret i kako je započela kolaboracija i rad između njih dvojice. Dr. sc. Ivana Zagorac preuzima riječ te govori o značajnosti samog djela te utjecaju koji ona očekuje da će ovakvo djelo imati na ljude, ali i znanost.

Na samome kraju riječ uzima i sam autor Matija Mato Škerbić. U svome govoru on zahvaljuje svima koji su mu pomogli u kreaciji ovog djela, podržava tezu prof. Krefta o značaju korica knjige i o Draženu Petroviću koji je svojevrstan idol samog autora. Upravo zbog Dražena autor ulazi i razvija ljubav prema košarci i sportu općenito. Ovime smo zaključili predstavljanje knjige i pripremili se za prvi dan konferencije.

Prvog travnja 2022. godine, u Znanstvenom centru izvrsnosti za integrativnu bioetiku, u 9 sati započela je treća internacionalna konferencija *Etike, bioetike i sporta*. Riječ na samoj ceremoniji otvorenja držali su predsjednik Organizacijskog komiteta konferencije Matija Mato Škerbić, predsjednik Hrvatskog bioetičkog društva Ivica Kelam i predsjednik Hrvatskog filozofskog društva Hrvoje Jurić.

Sama ceremonija trajala je pola sata nakon čega je uslijedio glavni govor Roberta Scotta Kretchmara iz Amerike pod nazivom *Sea changes in Sport and Physical Education*. U svome govoru Robert Scott Kretchmar ističe bitnost znanja o fizičkoj aktivnosti te profesiji medicine u samome sportu kao polazište ideje kako jedino znanje o pravilnoj fizičkoj aktivnosti može koristiti na putu k promjeni, ne samo sporta nego i nas kao ljudi.

Sljedeće izlaganje je bilo izlaganje Jerneja Piska (Slovenija) pod nazivom *How do games exist? Who can play them? Rethinking some ontological characteristics of sports and sport-like activities*. U svome govoru iznosi problematiku uključivanja esporta (natjecanje u videoigrama) u širi spektar i okvir samog sporta, etičnosti i razlozima zašto bi se mogao esport ukomponirati, ali i razloge zašto ne.

Odmah nakon riječ preuzima Anđelo Maly (Hrvatska) s temom *Giving the best of yourself: A document on the Christian perspective on sport and the human person. Analysis and some observations*. U svome izlaganju on povezuje sport i kršćanstvo te kako oni mogu biti povezani u svakodnevnom životu.

Nakon kraće pauze slijedilo je izlaganje Brune Čurka (Hrvatska) s izlaganjem *Bioethical questioning in sport education*. On u svome izlaganju govori kako fizička aktivnost koja je dobra za naše zdravlje može povezati s bioetikom koja se brine za sva živa bića, pa tako i nas. Time povlači suptilnu, ali snažnu poveznicu između sporta i bioetike.

Sljedeće u nizu bilo je izlaganje Ivice Kelama i Krešimira Dumančića (Hrvatska) pod nazivom *Bioethics of sport a the faculty of kinesiology in Osijek – State and perspectives*. U izlaganju su govorili o novom Kineziološkom fakultetu u Osijeku otvorenom 2020. godine i kako su u program faksa ukomponirali bioetiku te su iznijeli dojmove samih studenata o toj odluci.

Nakon zanimljivog prijepodneva uslijedila je pauza za ručak, a oko 15 sati nastavio se program. Nažalost, Milan Hosta iz Slovenije nije bio u prilici prisustvovati simpoziju, stoga je sljedeća izlagačica bila Morana Brkljačić (Hrvatska) s temom *Sport – A trefoil of health ethics and communication*. U svome je izlaganju predstavila problem komunikacije i kolegijalnosti u sportu te prednosti izražene timske komunikacije.

Nakon ovoga zanimljivog izlaganja na red je došao Edin Branković (Bosna i Hercegovina) s temom *Living in an Olympic dream: Between philosophy and neuroscience*. U svome izlaganju izlaže problematiku mnogih profesionalnih sportaša s mentalnim zdravljem te kako sam sport i bavljenje sportom može utjecati na naše mentalno zdravlje, ali i na pogled na život.

Sandra Meeuwesen (Nizozemska) sa svojom temom *Biopolitics and bioethics in sport: Two opposing discourses* iznosi usporedbu sporta kroz političku filozofiju Hobbesovog *Levijatana* i Foucaultovih praksi ponašanja u samome

sportu. Problematici korištenja i sankcioniranja korištenja ilegalnih supstanci u sportu, pogotovo u kategorijama u kojima sudjeluju maloljetna djeca govorio je Marcus Vinícius Simões De Campos (Brazil/Belgija) sa svojim izlaganjem *Old problems in a new code? A quick look at WADA's 'protected person' concept*.

Zadnje izlaganje dana održala je Ivana Zagorac (Hrvatska) s temom *What kind of bioethics of sport do we need?* U svome izlaganju Ivana Zagorac izlaže problematiku asimilacije bioetike u sport jer su neki od aspekata bioetike sa sportom preširoki i ne pokrivaju zadovoljavajuće gabarite sporta.

Ovime se zaključio prvi dan konferencije te su izlagači krenuli na put prema Varaždinu, gdje će se održati drugi dan 3. Internacionalne konferencije *Etike, bioetike i sporta*.

Drugog travnja 2022. započinje drugi dan 3. Internacionalne konferencije *Etike, bioetike i sporta*. Za razliku od prvog dana, drugi dan konferencije održao se u multimedijskoj dvorani „Herzer palača“ u Gradskom muzeju Varaždin.

U 9 sati započinje ceremonija otvorenja, na kojoj su glavnu riječ držali gradonačelnik grada Varaždina Neven Bosilj i predsjednik Organizirajućeg komiteta konferencije Matija Mato Škerbić.

Glavni govor drugog dana održao je Sigmund Loland (Norveška) s temom *Performance-enhancing drugs and the ideal of natural athletic performance*. Glavni fokus ove teme jest korištenje dopinga i sankcioniranje istih radnji te moralnoj i etičkoj razlici između prirodnih dopinga i onih umjetno stvorenih. Postoji li razlika u korištenju istih i je li korištenje jednih moralnije od korištenja drugih?

Matija Mato Škerbić (Hrvatska) u svome izlaganju *Valieva doping case – finding justice for protected persons in sport* iznosi kolaboraciju sebe, Javiera Lopeza Friasa, Brettia Diaza i Marcusa Camposa na slučaju petnaestogodišnje profesionalne klizačice Kamile Valeryevne Valieve koja je optužena za korištenje dopinga na zimskim olimpijskim igrama u Beijingu 2022. godine.

It's all about winning – intentional rule-breaking and professional players in ABA basketball league izlaganje Miloša Markovića (Srbija) dotaklo se „taktika“ fauliranja i odugovlačenja u završnim minutama košarkaških utakmice kako bi tim osigurao pobjedu. Sagledavala se moralnosti i etičnost takvih činova te koliko je ljudima prioritetnije izaći kao pobjednik prije nego *fair* igrač. Nakon kraće pauze, konferencija se nastavlja.

Sljedeće izlaganje *How to fight like a girl: Feminist discussion of woman in combat sport* iznijela je Ana Maskalan (Hrvatska). Ona iznosi kako se mnogi borilački sportovi gledaju kroz premisu maskuliniteta te ovim izlaganjem pokušava iskazati bitnost i utjecaj žena u borilačkim sportovima.

Petra Korać (Hrvatska) nastavila je s temom *Does difference of sex development influence athlete performance* u kojoj govori o razvoju gena i genetskom

aspektu razvijanja spola i kromosoma u ljudima kako bi poboljšali svoje atletske sposobnosti.

Slijedila je pauza za ručak oko 13 sati, koja je potrajala oko sat vremena, prije nego se sama konferencija nastavila.

The structure of mountaineering as a nature sport tema Igora Eterovića (Hrvatska) u kojoj govori o planinarenju kao najboljem primjeru sporta u prirodi te argumente zašto je baš planinarenje najbolji prirodni sport. Argumentira kako je tome razlog upravo fluidnost interakcija među sudionicima, ali i fluidnost samog sporta.

Završno izlaganje i diskusiju vodili su Jim Parry (Ujedinjeno kraljevstvo) i Jacob Giesbrecht (Češka) s temom *Esport, 'virtual sports' and the Olympic virtual series* u kojemu naglašavaju manjak shvaćanja virtualnog sporta kao takvog te problematiku oko svrstavanja virtualnog sporta pod okrilje šireg značenja samog sporta kao discipline.

Ovime smo zaključili 3. internacionalnu konferenciju *Etike, bioetike i sporta* koja se održavala od prvog do drugog travnja 2022. u Zagrebu i Varaždinu. Konferencija je uspješno potaknula sve sudionike na razmišljanje i promišljanje o mnogim temama o kojima svakodnevno ne bismo razmišljali. Sudjelovanje u ovakvoj konferenciji može biti od koristi mnogim studentima, ali i svima zainteresiranima jer na zanimljiv način navodi sudionike o promišljanju o moralnosti, etičnosti, ali i mnogim drugim aspektima sporta. Također smo pomoću konferencije uspjeli vidjeti sport u drukčijem svjetlu i istaknuti mnoge probleme s kojima se sama disciplina svakodnevno susreće.